

Κύπρου Κυπριανός - ο ποιμήν ο καλός

/ Γνώμες

ΚΥΠΡΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ · Ο ΠΟΙΜΗΝ Ο ΚΑΛΟΣ

Παραλληλισμός ιστορικών πηγών και Ευαγγελίου για την σκιαγράφιση της αγιότητας του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανού

Εκφωνήθηκε από τον Ηγούμενο Μαχαιρά, Επίσκοπο Λήδρας Επιφάνιο, στην επιστημονική Ημερίδα «Η εκατόμβη της 9ης Ιουλίου 1821», η οποία πραγματοποιήθηκε στην Αραδίππου την 19ην Ιουνίου 2021.

Οι ἅγιοί μας Πατέρες πανσόφως ὥρισαν τὴν νυχθήμερον ἀκολουθίαν καὶ ἔγραψαν λεπτομερέστατα τυπικὰ γι' αὐτήν. Σὲ μίαν ἐκ τῶν παραμέτρων αὐτῆς ὥρισαν νὰ ἀναγινώσκεται στὴν Θεία Λειτουργία, ὅταν τυγχάνει ἡ μνήμη τῶν ἱεραρχῶν, ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην, κεφ. 10, στίχοι 9-16, ὡς ἀκολουθῶς: «Εἶπεν ὁ Κύριος· ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ

Αὐτὴ ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ σκιαγραφεῖ τέλεια τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό, ὁ ὁποῖος συγκαταλέγεται στὸ πλῆθος τῶν ἱεραρχῶν ποὺ μαρτύρησαν στὰ χέρια τῶν ἀλλοθρήσκων, γενόμενοι φάροι φωτεινοὶ γιὰ τὸ ποίμνιό τους. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανὸς εἶναι γνωστὸς ἀνὰ τὸ παγκύπριο καὶ τὸ πανελλήνιο κυρίως γιὰ τὸν μαρτυρικὸ τοῦ θάνατο δι' ἀπαγχονισμοῦ καὶ καρατόμησης, κατὰ τὶς βιαιοπραγίες τῶν Τούρκων τὴν 9ῃ Ἰουλίου 1821 στὴν Λευκωσία. Στὸ πρόσωπο τοῦ Κυπριανοῦ, στὸ ποιμαντικὸ τοῦ ἔργο καὶ στὴν πατρικὴ του μέριμνα κατὰ τὴν τραχεῖα περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ἔβλεπαν οἱ ὑπόδουλοι Ἕλληνες τῆς Κύπρου τὸν ἀνιδιοτελεῖ ποιμενάρχη, τὸν στοργικὸ πατέρα καὶ πρὸ πάντων τὸν γνήσιο Ὁρθόδοξο Ἕλληνα Χριστιανὸ ποὺ δὲν λογάριασε τὴν δύναμη τοῦ βάνουσου δυνάστη οὔτε κάμφθηκε ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τῆς παρούσας ζωῆς, ἀλλὰ μαρτύρησε Ἰησοῦν Χριστὸν μὲ θάρρος καὶ παρρησία μπροστὰ στὸν δήμιό του καὶ σὲ πλῆθος λαοῦ. Τὸ μαρτύριο καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Κυπριανοῦ ὑπῆρξαν τόσο δυνατά, ποὺ ἔσπασαν τὸ φράγμα τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου καὶ ἐξακολουθοῦν διακόσια χρόνια μετὰ νὰ μεταλαμπαδεύονται ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ καὶ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη σ' ὅλο τὸν Ἑλληνισμό.

Τὸ γεγονὸς αὐτό, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν ἄσβεστο πόθο τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου γιὰ ἔνωση μὲ τὴν Ἑλλάδα, ὥθησε καὶ τὸν Βασίλη Μιχαηλίδη νὰ συνθέσει τὸ 1894 τὸ πασίγνωστο ποίημα «Ἡ 9ῃ Ἰουλίου 1821 ἐν Λευκωσίᾳ [Κύπρου]», τὸ ὁποῖο ἀγγίζει μέχρι σήμερα τὶς εὐαίσθητες χορδὲς τῆς καρδιάς τῶν Κυπρίων. Ἔως τὶς ἡμέρες μας, ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ ἀποτελεῖ ἔμπνευση γιὰ πληθώρα μελετητῶν, ἐκπαιδευτικῶν καὶ καλλιτεχνῶν, γιὰ ἐκπόνηση μελετῶν, παρουσίαση θεατρικῶν δρωμένων καὶ ποικίλων ἐπετειακῶν δραστηριοτήτων, ὡς ἐπίσης καὶ διδασκαλίας τῶν γεγονότων μέσα ἀπὸ τὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια, καθιστώντας τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Κυπριανὸ γνωστὸ στὸν ὅπου γῆς Ἑλληνισμό. Λόγω τῆς συσχέτισής του μὲ τοὺς ἐθνικοὺς πόθους, τὶς ἑορτὲς καὶ τὶς ἐπετεῖους, τοῦ δόθηκε, προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ προσωνυμία «ἐθνομάρτυς».

Ἡ ἔρευνα, ἡ μελέτη καὶ οἱ ἐκδόσεις ποὺ πραγματοποιοῖσε ἡ Ἱερὰ Μονὴ Μαχαιρᾶ, ἡ πνευματικὴ του τροφός, τὴν τελευταία δεκαετία καὶ πλέον, ἀποκατέστησαν τὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια γιὰ τὸ πρόσωπό του. Αὐτὸς εἶναι μάρτυρας τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδας μὲ τὴν εὐρύτερη πνευματικὴ ἐρμηνεία τοῦ ὅρου. Ἔτσι λοιπόν, δὲν ἐξαρκεῖται ἡ μελέτη τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνδρὸς μόνον ἀπὸ τὶς ἱστορικὲς πηγὲς τῆς θύραθεν παιδείας, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐπεκταθεῖ καὶ στὶς ἱστορικὲς πνευματικὲς πηγὲς τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ὁ ἄνδρας δὲν εἶναι τυχαῖον πρόσωπον οὔτε ἓνας ἐκ τῆς λαϊκῆς μάζας ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἓνα ἐκκλησιαστικὸ πρόσωπο καὶ μάλιστα ὁ πρῶτος τῇ τάξει στὴν ἱεραρχία τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας. Ὡς ἐκ τούτου, γιὰ νὰ μελετήσουμε τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνδρὸς, δὲν στεκόμαστε

μονοδιάστατα στὰ ἱστορικὰ γεγονότα, ἀλλὰ ἀνατρέχουμε καὶ στὴν Ἀγία Γραφή, ὥστε σφαιρικά, ἀντλώντας πληροφορίες ποὺ ἀντικατοπτρίζουν τὴν θυσιαστικὴ ἀγάπη τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἄνθρωπο, νὰ καταδείξουμε πάλιν καὶ πολλάκις τὴν ἀγιότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ.

Ἀρξάμενοι τοῦ ἐγχειρήματος, θὰ προσπαθήσουμε, ἀρυόμενοι φράσεις ἀπὸ τὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ, νὰ τὶς ἀντιπαραβάλουμε καὶ νὰ τὶς ταυτίσουμε μὲ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κυπριανοῦ. Ξεκινοῦμε λοιπὸν ἀπὸ τὴν φράση: *«ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»*, ποὺ σὲ ἀπλὰ νεοελληνικὰ ἀποδίδεται ὡς *«ὁ καλὸς ποιμένας θυσιάζεται γιὰ τὰ πρόβατά του»* καὶ μεταφορικῶς ἐρμηνεύεται ὡς *«ὁ ἔχων θέσιν ἐξουσίας ὡς διακονίαν καὶ εὐθύνη, θυσιάζεται, δηλαδὴ καταναλώνεται ἕως θανάτου, γιὰ τὰ λογικὰ πρόβατα, τοὺς ἀνθρώπους»*.

Ἡ ταύτιση τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου δὲν ἐκπληρώνεται μόνο σ' αὐτὸν τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον ποὺ ὑπέμεινε ὁ Κυπριανὸς κατὰ τὶς παγκύπριες σφαγές τοῦ 1821. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ κορυφαῖο γεγονὸς τῆς θυσίας τοῦ καὶ τῆς καταξίωσής τοῦ σὲ *«καλὸ ποιμένα»*, ὅπως καὶ τὸ πρότυπό του, ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς. Ἡ ρίζα τῆς θυσίας εὐρίσκεται σ' αὐτὴν τὴν πνευματικὴ του γέννηση στὴν Ἱερὰ Μονὴ Μαχαιρᾶ: *«Ἡμεῖς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς βαλβίδος τοῦ βίου, ἀνθ' ὧν τὴν μετάνοιαν ἡμῶν, καὶ εἴχομεν, καὶ ἔχομεν, καὶ φυλάξομεν ἄχρι βίου τερμάτων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ σεβάσμιον μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τὸ ἐπικεκλημένον τοῦ Μαχαιρᾶ»*. Στὸ ἱερὸ μοναστήρι καὶ στὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ἦταν ἡ πρώτη, ἀλλὰ δὲν ἦταν ἡ μόνη φορὰ ποὺ ἄκουγε τὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ τοῦ καλοῦ ποιμένος, ἡ ὁποία ὡς σπόρος ἔπεσε στὴν καρδίᾳ τοῦ μικροῦ Κυπριανοῦ βρίσκοντας γόνιμον ἔδαφος. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ, ἡ σταυροφόρος μοναχικὴ βιοτὴ, μὲ τὰ ἐνάρετα παραδείγματα τῶν πατέρων τῆς μονῆς ποὺ γνώρισε ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ μὲ εὐχάριστη νοσταλγία θυμᾶται καὶ καταχωρίζει στὴν ρύμη τοῦ λόγου τοῦ -γράφοντας *«τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου ἀξιεπαίνου ἀνδρὸς καθηγουμένου κὺρ Παρθενίου τὰ πηδάλια τῆς μονῆς διαδεξαμένου, καὶ οἰακοστροφοῦντος, περίπου τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν πεντηκοστὸν σωτήριον ἔτος. Ὅς τις, ἐν ᾧ ἐξήρχετο εἰς τινα ὑπηρεσίαν τῆς μονῆς φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς, ἔβλεπες ὡσὰν μίαν ἐκστράτευσιν ἐκστρατεύουσιν, καὶ ἓνα ὁλόκληρον στρατόν, ἔχων ὑπὲρ τοὺς διακοσίους μοναχοὺς, ἀκολουθοῦντας αὐτῷ»*-, ἀποτελοῦσαν τὰ μέσα καὶ τὴν περιποίησιν τῆς αὔξησιν τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου στὸ εἶναι του.

Παρατρέχοντας ὅλα τὰ ἐνδιάμεσα στάδια τῶν διαφόρων γεγονότων τῆς ζωῆς τοῦ, μὲ κομβικὰ σημεῖα τὰ ἔτη 1804 καὶ 1810 καὶ ἐρχόμενοι σ' αὐτὴ τὴν στιγμή τῆς ἐθνεγερσίας τὸ 1821, βλέπουμε τὸν θεῖον φωτισμὸ καὶ τὴν ἀγίαν διάκριση τοῦ Κυπριανοῦ, ὅταν, συμμετέχοντας στὴν ἐθνεγερσία, ἀρκεῖται νὰ συνδράμει μὲ χρήματα καὶ τρόφιμα, γνωρίζοντας τὸ πολεμικὰ ἀδύνατον καὶ τὸ διαμπαξ κατασταλτικὸν ὁποιασδήποτε ἐξέγερσης στὴν Κύπρο, μὲ ὅλα τὰ συνεπακόλουθα,

ὅπως συνέβη στὴν Χίο καὶ τὶς Κυδωνίες ἓνα χρόνο ἀργότερα. Τὰ ἴδια τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὸν δικαιώνουν πλήρως σὲ κάθε καλόπιστο μελετητή.

Εἶναι μέσα στὴν ἴδια ἀτμόσφαιρα καὶ στὴν ἴδια προοπτικὴ ποὺ γράφει καὶ τὴν ἐγκύκλιο πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Λευκωσίας γιὰ τὴν παράδοση τῶν ὅπλων . Καὶ δὲν δικαιώνεται μόνο σήμερα ἀπὸ τοὺς καλόπιστους, δικαιώθηκε καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἰωάννη Καποδίστρια, ὅταν ὁ τελευταῖος, ἀπαντώντας στὴν ἐρώτηση τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας Willmont-Horton γιὰ τὸν καθορισμὸ τῆς ἐδαφικῆς ἑκτασης τῆς Ἑλλάδας, διακήρυξε: «Τὰ ὅρια ταῦτα ἀπὸ τοῦ 1821 καθορίζονται ὑπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος εἰς τὰ σφαγεῖα τῶν Κυδωνιῶν, τῆς Κύπρου, τῆς Χίου, τῆς Κρήτης, τῶν Ψαρῶν καὶ τοῦ Μεσολογγίου καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἀγῶνας, διὰ τῶν ὁποίων ἐδοξάσθη τὸ ἀνδρεῖον τοῦτο ἔθνος».

Ὁ Κυπριανὸς εἶχε μέσα στὴν καρδιά του τὴν ἐπιθυμία νὰ θυσιαστεῖ αὐτὸς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς του, καὶ νὰ σωθοῦν ἐκεῖνοι μόνον, ἂν ἦταν δυνατόν. Αὐτὴν τὴν διάθεση καὶ αὐτὸν τὸν λόγο τὰ συναντοῦμε στὸν μεγάλο Προφήτη Μωυσῆ καὶ στὴν πλειάδα τῶν ἀγίων ἀρχιερέων, μὲ πρῶτον τὸν καλὸν Ποιμένα, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ποὺ εἶπε στοὺς Ἑβραίους ποὺ ἦρθαν νὰ τὸν συλλάβουν στὸν κῆπο τῆς Γεθσημανῆ: «Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγὼ εἰμι. εἰ οὖν ἐμεῖ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὐς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα». Τὰ ἴδια τὰ λόγια τοῦ Κυπριανοῦ, ποὺ διασώθηκαν ἀπὸ τὸν John Carne, εἶναι δηλωτικὰ τοῦ ὅτι ἐπακολουθεῖ τὰ ἴχνη καὶ ἀντιγράφει τὸ πρότυπο τοῦ μεγάλου διδασκάλου Θεανθρώπου Ἰησοῦ, ὡς καλὸς καὶ αὐτὸς ποιμὴν: «Συχνὰ δάκρυζε, ἐνῶ μᾶς μιλοῦσε γιὰ τὶς σφαγὲς τῶν συμπατριωτῶν του. Τὸν ἐρωτήσαμε γιατί ἐν μέσῳ τέτοιων κινδύνων δὲν προτιμοῦσε τὴν δική του ἀσφάλεια ἀναχωρώντας ἀπὸ τὸ νησί. Μᾶς ἀνακοίνωσε ὅτι θὰ ἔμενε νὰ ὑποστηρίξει τὸν λαό του κατὰ τὴν δύναμή του μέχρι τέλους καὶ θὰ θυσιαζόταν γι' αὐτούς».

Τὶς σκέψεις αὐτὲς δὲν τὶς εἶχε μόνο στὴν καρδιά του, ἀλλὰ, ὅταν παρουσιάσθηκε ἀνάγκη, θαρραλέα τὶς κατέθεσε καὶ ἐνώπιον τοῦ Κουτσιοῦκ Μεχμέτη. Καὶ πάλιν ἡ γραφίδα τοῦ Carne διέσωσε: «Ὁ κυβερνήτης, ποὺ εἶχε προηγουμένως τοποθετήσει φρουροὺς στὶς πύλες καὶ διαδρόμους, ἀμέσως διέταξε ν' ἀρχίσουν οἱ ἐκτελέσεις. Ὁ Κυπριανός, σ' αὐτὴ τὴν δοκιμασία ἀντέδρασε μὲ θάρρος καὶ ἀξιοπρέπεια. Ζήτησε ἀπὸ τὸν κυβερνήτη νὰ τοῦ ἀπαντήσει σὲ τί ἔφταιξαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄθῳοι ἄνθρωποι, ποὺ νὰ δικαιολογεῖ αὐτὴ τὴν σφαγὴ. Παρ' ὅλες τὶς ὕβρεις καὶ λοιδωρίες, ποὺ εἶχαν ὑποστεῖ τελευταῖα, ἐν τούτοις ἦσαν ἐντελῶς ἀνεύθυνοι, καί, ἐὰν ζητοῦσε ἡ ἀπανθρωπιὰ τοῦ κυβερνήτη μόνο αἷμα, ἅς τὸν ἀρκοῦσε μόνο τὸ δικό του. Ὁ Τοῦρκος ἀπάντησε κοφτὰ καὶ βάνανυσα σ' αὐτὴ τὴν προσφορά».

Ἐκτὸς τοῦ Carne, ἀξιοσημεῖωτη εἶναι καὶ ἡ μαρτυρία ἐνὸς Κυπρίου ποὺ διέφυγε τὶς σφαγές, «ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα». Γράφει λοιπὸν γιὰ τὸν ἅγιον προκαθήμενον: «Ὁ σεβάσμιος αὐτὸς ἄνθρωπος, πλήρης θάρρους ἐναντίον τῆς τυραννίας, ἀπηύθυνε πρὸς τὸν ἄπιστο κυβερνήτη αὐτὰ τὰ λόγια: “Γιὰ ποῖο ἔγκλημα μπορεῖς νὰ κατηγορήσεις τὰ ἀτυχῆ αὐτὰ θύματά σου, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα θέλεις νὰ χύσεις; Ἔχεις ἀπομυζήσει ἀπ' αὐτοὺς ἀναρίθμητες θυσίες. Ἐὰν μετὰ ποὺ μᾶς ἔχεις καταντήσῃ στὴν ἐσχάτη ἔνδεια, ἐὰν μετὰ ποὺ μὲ ἀνάγκασες νὰ συνεισφέρω σὲ ὅλες τὶς ἀνάγκες τῆς κυβερνήσεως μὲ βαρεῖς φόρους πάνω στὰ φτωχὰ μου τέκνα, ἐὰν μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἡ ὀργή σου παραμείνει ἀνικανοποίητη, τότε ἅς πέσει ἡ ἐκδίκησή σου μόνο πάνω στὸ κεφάλι μου καὶ χάρισε τὸ αἷμα τῶν ἀθῶων αὐτῶν ἀνθρώπων. Μὴν ξεχνᾷς”, συνέχισε, “ὅτι ὑπάρχει Θεός, ποὺ βλέπει τὶς πράξεις τῶν ἀνθρώπων καὶ δικάζει δίκαια”». Ἀλλὰ καὶ ὁ βάρδος ποιητῆς τῆς Κύπρου Βασίλης Μιχαηλίδης, ἀποδίδοντας ποιητικῶς αὐθεντικὲς μαρτυρίες ἀπὸ αὐτόπτες καὶ αὐτηκόους μάρτυρες, στιχοιουργεῖ:

«Ἡ Ρωμιοσύνη ἐν' φυλῇ συνόττζιαιρη τοῦ κόσμου,

κανέννας δὲν εὐρέθηκεν γιὰ νὰ τὴν ι-ξιλείψη,

κανέννας, γιατί σσιέπει τὴν 'ποὺ τὰ 'ψη ὁ Θεός μου.

Ἡ Ρωμιοσύνη ἐννὰ χαθῇ, ὄντας ὁ κόσμος λείψη!

Σφάξε μας οὔλους τζὶ ἅς γενῇ τὸ γαῖμάν μας αὐλάτζιν,

κάμε τὸν κόσμον ματζιελειὸν τζιαὶ τοὺς Ρωμιοὺς τραούλλια,

ἄμμά 'ξερε πὼς ἴλαντρον ὄντας κοπῇ καβάτζιν

τριγύρου του πετάσσουνται τρακόσια παραπούλια.

Τὸ 'νιν ἀντᾶν νὰ τρῶ' τὴν γῆν, τρώει τὴν γῆν θαρκέται,
μὰ πάντα τζιεῖνον τρώεται τζιαὶ τζιεῖνον καταλυέται».

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται ὅτι ἡ αὐτουθυσία τοῦ Κυπριανοῦ δὲν προέκυψε περιστασιακά, ἀλλὰ ἐν πλήρει γνώσει καὶ συνειδήσει ἐκουσίως πορεύθηκε στὸ μαρτύριο. Εἶχε καὶ αὐτός, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, στραμμένο τὸ πρόσωπό του πρὸς τὴν δική του Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸν δικό του Γολγοθᾶ, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ κείμενα ποὺ καταθέσαμε ἀνωτέρω. Ἐπιβεβαιώνεται ἔτι καὶ ἔτι ὅτι εἶναι καλὸς ποιμὴν καὶ ἀπὸ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰ μεταξὺ καλοῦ ποιμένος καὶ μισθωτοῦ. Στὸ Εὐαγγέλιο γράφει: *«Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὦν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησι τὰ πρόβατα καὶ φεύγει»*. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου, ὁ Κυπριανὸς δοκιμάσθηκε καὶ ἐλέγχθηκε. Ὅπως στιχουργεῖται στὸ ποίημα τοῦ Βασίλη Μιχαηλίδη, πρὸ τῆς συλλήψεως τοῦ Κυπριανοῦ, πρῶτα ὁ ἴδιος ὁ Κκιόρογλου πρότεινε πιεστικὰ στὸν Κυπριανὸ νὰ τὸν φυγαδεύσει στὴν Σκάλα, στὰ κονσουλάτα. Ἀκολουθῶς, ὅταν ἦταν ὁ Κυπριανὸς στὴν φυλακή, ὁ Κκιόρογλου ἔστειλε τὸν γιό του νὰ τοῦ προτείνει ἀκόμη μία φορὰ τὴν διέξοδο διαφυγῆς. Ἀλλὰ τὰ ἀξιομνημόνευτα λόγια τοῦ Κυπριανοῦ καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα πράξη τῆς ἐκούσιας παραμονῆς καὶ τῆς συγκακοπάθησής του μὲ τὸ ποίμνιό του, πέρα γιὰ πέρα διαγράφουν καὶ ἐξαφανίζουν ἀκόμη καὶ τὴν παραμικρὴν ὑποψία γιὰ τὸν Κυπριανὸ περὶ «μισθωτοῦ ποιμένος»:

«Δὲν θέλω, Κκιόρογλου, ἐγὼ νὰ φύω ' ποὺ τὴν Χώραν,
γιατί, ἂν φύω, τὸ κακὸν ἐννὰ γινῇ περίτου.

Θέλω νὰ μείνω, Κκιόρογλου, τζ' ἄς πᾶ' νὰ μὲ σκοτώσουν,
ἄς μὲ σκοτώσουσιν ἐμὲν τζ' οἱ ἄλλοι νὰ γλυτώσουν.

Δὲν φεύκω, Κκιόρογλου, γιατί, ἂν φύω, ὁ φευκός μου
ἐννὰ γενῇ θανατικὸν εἰς τοὺς Ρωμιοὺς τοῦ τόπου.

Νὰ βάλω τὴν συρτοθλειὰν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ κόσμου;

Παρὰ τὸ γαῖμαν τοὺς πολλοὺς ἐν' κάλλιον τοῦ 'πισκόπου».

Μάλιστα, ἀντιστρόφως ἀνάλογα, ἐπικυρώνουν τὰ προλεχθέντα περὶ καλοῦ ποιμένος, καὶ τὸν στεφανώνουν ὡς μιμητὴν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἐπιπροσθέτως, ἡ σοφία καὶ ἡ διάκριση ποὺ τὸν χαρακτηρίζουν ὡς καρποὶ ἀρετῆς καὶ τὸ καρδιακὸ πλήρωμα ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, τὸν φωτίζουν στὴν δύσκολη στιγμή νὰ ἀσφαλίσει τὸ ποίμνιο στὴν θεοσέβεια, λέγοντάς τους: *«Τέκνα, ἔδωκα ὑμῖν παράδειγμα»*

. Καὶ τὸ παράδειγμά του δὲν ἦταν ἄλλο ἀπὸ τὴν μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ μαρτύριο γιὰ τὴν ἀγάπη Του. Καὶ καθὼς τὸ Εὐαγγέλιο γράφει: «τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει», ἔτσι, τόσο οἱ παρευρισκόμενοι ὅσον καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀνὰ τὸ παγκύπριον, ἄκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ καλοῦ τους ποιμένος καὶ τὸν ἀκολούθησαν στὴν μαρτυρία καὶ στὸ μαρτύριον Ἰησοῦ Χριστοῦ, γενόμενοι ἐκατόμβη μαρτύρων, θυσία εὐπρόσδεκτος Κυπρίων προσφερομένη στὸν Θεό, ὁσμὴ εὐωδίας εὐάρεστος εἰς Αὐτόν· καθ' ὅτι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς γνωρίζει τὰ δικά του πρόβατα καὶ γνωρίζεται ἀπὸ αὐτά, ὅπως συνεχίζει κατωτέρω ἡ εὐαγγελικὴ περικοπή. Καὶ ἡ μὲν δική του γνώση περὶ τῶν προβάτων του, τοῦ λογικοῦ του ποιμνίου, καταχωρίζεται στὶς προσωπικὲς ἐπιστολὰς ποὺ ἔστελλε καὶ στὶς ἐγκυκλίους του, ἡ δὲ γνώση τοῦ ποιμνίου του, καὶ ὅχι μόνον, περὶ αὐτοῦ, καταχωρίζεται συνοπτικὰ μὲ ἀπλά, γλαφυρά, ἀνεπιτήδευτα καὶ ἀκριβέστατα λόγια ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνο Οἰκονόμου τὸν ἐξ Οἰκονόμων στὴν ἐπιστολὴ τῆς 21ης Αὐγούστου 1816 ποὺ τοῦ ἔστειλε, γράφοντας:

«Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ! Πάτερ κοινὲ καὶ εὐεργέτα τοῦ λαμπροῦ καὶ χριστωνύμου γένους σου. Αἱ ἀρεταί σου κινοῦσι πᾶσαν γλῶσσαν πρὸς ἔπαινόν σου. Οὔτε κολακείας ὑπόνοια, οὔτε ψῆφος δεκασμοῦ, οὔτε ἄλλη κάμμία κηλὶς δύναται νὰ ἐπικαθίσῃ εἰς τῶν ἐγκωμίων σου τὸ καθαρώτατον κάτοπτρον. Ἀπεστάλης ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ποιμὴν ἀγαθός, διὰ νὰ ποιμαίνῃς τὸ λογικόν σου ποίμνιον καὶ μὲ λόγον, καὶ μὲ ἔργον, καὶ μὲ πρᾶξιν, καὶ μὲ διδασκαλίαν, καὶ μ' αὐτὴν ἂν τύχῃ τὴν ἀνεκτίμητόν σου ψυχὴν. Τὸ θεῖον πρωτότυπόν σου εἶναι ὁ ποιμὴν τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἡ ἱερά σου εἰκὼν διαγράφεται ἀπὸ τοῦ πανηγυρικωτάτου τῶν προφητῶν Ἰεζεκιὴλ τὴν πνευματοκίνητον γλῶσσαν· ἡ τὸ ποίμνιόν σου ὁδήγησας ὑπὸ φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκ ἔτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὄνειδισμὸν ἐθνῶν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι, τὸ συντετριμμένον κατέδησας, τὸ ἀπολωλὸς ἀνεζήτησας, τὸ ὑγιαῖνον ἐξέθρεψας, τὸ ἰσχυρὸν ἐφύλαξας, καὶ ἐβόσκησας τὸν λαὸν Κυρίου μετὰ κρίματος. Τοιοῦτόν σε ποιμένα ἐξήγειρε Κύριος ἐν τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ'. Ποιμὴν ἀγαθὲ καὶ ἀληθινέ. Διὰ σὲ ἡ Ἐκκλησία καυχᾶται, ἡ Κύπρος κομπάζει, ἡ Ἑλλὰς τιμᾶται, τὸ γένος λαμπρύνεται. Ξένοι καὶ οἰκεῖοι, ὁμογενεῖς καὶ ἀλλόφυλοι, διαμεριζόμενοι τὰς ἀρετάς σου, ἄλλος ἄλλην φιλοτιμεῖται νὰ κηρύττῃ ἐνθουσιῶν. Ὁ μὲν τοῦ νοὸς τὸ ἀδρεπήβολον καὶ μεγαλόφρον καὶ ἐμβριθές. Ὁ δὲ τῆς καρδίας σου τὸ φιλάγαθον καὶ φιλόανθρωπον καὶ φιλόξενον. Ὁ δὲ τῶν μελισταγῶν συμβουλῶν σου τὸ πρᾶον καὶ μειλίχιον καὶ πιθανόν. Ὁ δὲ τοῦ ἱεροῦ σου χαρακτῆρος τὸ χριστομίμητον καὶ θεοφιλὲς καὶ ψυχαγωγόν. Ὁ δ' ἄλλος τις ἄλλο τι τῶν πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων προτερημάτων σου. Ἐγὼ δέ, μακαριώτατε δέσποτα, ὅλων τούτων δι' ὅλου πειραθεὶς εἰς τὴν μικρὰν ἅμα καὶ μεγάλην μετὰ τῆς θεσπεσίας σου ψυχῆς παροικίαν μου, ἀναλογίζομαι καθ' ἐκάστην τὸν πλατὺν καὶ εὐώδη λειμῶνα τῶν ἀρετῶν σου. Καὶ ὡς μέλισσα μικρὰ περιιπτάμενος μὲ τὴν διάνοιαν, ἐπαινῶ καὶ κηρύττω μετ' εὐφημίας τὰ ἀκήρατα τῶν κατορθωμάτων σου ἄνθη. Εἶδον, μακαριώτατε πάτερ, εἶδον εἰς τὴν σεβασμιωτάτην σου κορυφὴν ἄνδρα, καὶ νὰ νοήσῃ διορα(τι)κώτατον, καὶ νὰ πράξῃ τὸ νοηθὲν δραστηκώτατον, καὶ νὰ ἐκφράσῃ τὸ νοούμενον δεξιώτατον. Εἶδον ἀρχιερέα κοσμοῦντα τὸν θρόνον πολὺ περισσώτερον ἢ ὅσον δύνανται νὰ κοσμήσῃ ὁ θρόνος ἀρχιερεῖς Βασιλεὺς

Καὶ καθὼς ὁ Κύριος συνεχίζει λέγοντας «*κἀγὼ γινώσκω τὸν Πατέρα καὶ τὴν ψυχὴ μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων*», ἐννοώντας ὅτι γνωρίζει τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ταπείνωση τοῦ Πατέρα νὰ δώσει τὸν Υἱὸν Του τὸν ἀγαπητὸ σὲ θάνατο γιὰ σύνολη τὴν ἀνθρωπότητα, ἔτσι καὶ ὁ ἴδιος ὁ Υἱός, ἀγαπώντας τὸν Πατέρα Του μέχρι τέλους, ὑπακούει στὸν λόγο καὶ στὸ θέλημα Αὐτοῦ, καὶ ταπεινώνοντας τὸν ἑαυτό Του παραδίδεται ἐκουσίως εἰς θάνατο γιὰ τὴν σωτηρία καὶ τὸν ἁγιασμὸ συνόλης τῆς ἀνθρωπότητας.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, γνωρίζοντας ὁ Κυπριανὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν ἐσταυρωμένην του ἀγάπη, παραδίδει ἐκουσίως καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του εἰς θάνατον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ ἐμπεπιστευμένου σὲ αὐτὸν ποιμνίου. Καὶ καθὼς ἡ εὐαγγελικὴ περικοπὴ τελειώνει μὲ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου «*καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν*», τὸ ἴδιο καὶ ὁ Κυπριανός, ἔχοντας καὶ ἄλλα λογικὰ πρόβατα, τοὺς ὀρθοδόξους Χριστιανοὺς στὶς ἄλλες μητροπολιτικὲς περιφέρειες, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν αὐτοῦ μητροπολιτῶν, γίνεται ὁ προέξαρχος τῆς ἐκατόμβης τῶν μαρτύρων· καὶ θέσει, ὡς ἀρχιεπίσκοπος, καὶ λόγῳ, ὡς μαρτυρῶν εὐθαρσῶς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ πράξει, ὡς ἐκ τῶν πρώτων μαρτυρησάντων.

Αὐτὴ ἡ πορεία ζωῆς καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος, καθὼς ἐρμηνεύσαμε ἀνωτέρω, τὸν ἀναδεικνύουν τέλειον ἐκμαγεῖον τοῦ ἀρχετύπου, καλὸν ποιμένα καὶ αὐτόν, ὅπως ὁ Κύριος καὶ Θεός του, λαμβάνοντα παρὰ τοῦ μισθαποδώτου Θεοῦ τὸν ἀμαράντινο στέφανο τῆς θείας δόξης τῶν ἱερομαρτύρων.